

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 038376 17 Gž
Brčko, 04.01.2018. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija Klaić Ilje, kao predsjednika vijeća, Tešić Dragane i Nedić Srđana kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice M. Đ. iz T., zastupane po punomoćniku T. A. advokatu iz T., protiv tuženih Č. K. zastupanog po punomoćniku S. M., advokatu iz B., K. D. iz Z., zastupanog po punomoćniku S. M., advokatu iz B., P. L. iz V., zastupane po punomoćniku S. M., advokatu iz B., V. M. iz D., B. T. iz B., zastupanog po privremenom zastupniku T. J. advokatu iz T. i A. N. sa prebivalištem u N., radi utvrđenja prava na naslijeđe i nasljednog dijela te utvrđenja ništavosti sudske nagodbe, vps. 31.415,00 KM, odlučujući o žalbi tužiteljice izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 038376 16 P 3 od 11.05.2017. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 04.01.2018. godine, donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tužiteljice M. Đ. iz T. se odbija i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 o P 038376 16 P 3 od 11.05.2017. godine, POTVRĐUJE.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom odlučeno je na slijedeći način:

„I

Odbija se tužbeni zahtjev tužiteljice koji glasi:

„I) Utvrđuje se da je tužiteljica M. Đ. iz T. po osnovu nasljedstva kao nasljednica drugog nasljednog reda po pravu predstavljanja iza nasljednika ostaviteljice P. E. i A. E., vlasnik sa dijelom od 1/10 imovine iza ostaviteljice V. M.1 iz O. umrle dana 06.12.1986.godine u Osijeku, a koja se sastoji od nekretnine upisane u z.k. ul. br. ... k.o. B. sa pravom vlasništva na zgradi,

upisano kao zemljišno-knjižno tijelo A-2 sa dijelom 1/1 i pravom korištenja na zemljištu ispod zgrade koje služi za redovnu upotrebu zgrade sa dijelom 1/1, sada upisanih u privremeni registar k.o. B. 1, z.k. ul. br. ..., a označene kao k.č. br. ... zv. „Okućnica“ dvorište u površini od 434 m², zv. „Okućnica“ prizemna stambena zgrada u površini od 86 m² i zv. „Okućnica“ pomoćna zgrada u površini od 28 m², na zemljištu u „A“ listu u vlasništvu Brčko distrikta BiH sa dijelom od 1/1, a u „B“ listu kao nosioci prava građenja na zemljištu i prava vlasništva na objektima, što su tuženi dužni priznati i trpjeti da se na temelju ove presude tužiteljica M. Đ. upiše sa dijelom od 1/10 na navedenoj imovini, sve u roku od 30 dana od dana donošenja presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

II) Utvrđuje se da je bez pravne valjanosti nagodba zaključena pred Osnovnim sudom Brčko distrikta BiH u predmetu broj: 096-0-V-08-000114 od 19.11.2008.godine, što su tuženi dužni priznati i trpjeti da se svi upisi izvršeni u zemljišnim knjigama na osnovu sudske nagodbe imaju brisati.“

II

Obavezuju se tužiteljica M. Đ., B. T. i A. N. da tuženim Č. K. i K. D. solidarno nadoknade troškove parničnog postupka u iznosu od 900,00 KM, a tuženoj P. L. u iznosu od 600,00 KM, sve u roku od 30 dana od pravosnažnosti presude. Obavezuju se M. Đ. i A. N. da tuženim Č. K. i K. D. solidarno nadoknade troškove parničnog postupka u iznosu od 1.125,00 KM, a tuženoj P. L. u iznosu od 600,00 KM, sve u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti ove presude.

Obavezuje se tužiteljica M. Đ. da tuženim Č. K. i K. D. na ime troškova parničnog postupka isplati iznos od 1.350,00 KM a tuženoj P. L. iznos od 900,00 KM, sve u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti ove presude.“

Tužiteljica žalbom pobija prvostepenu presudu zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog pogrešne primjene materijalnog prava i predlaže da se žalba usvoji i prvostepena presuda preinači tako da se usvoji tužbeni zahtjev tužiteljice i tužiteljici dosude troškovi prvostepenog postupka „a da se odbije u cjelosti zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka dosuđen stavom II tačka 2 izreke presude ili da se žalba usvoji i prvostepena presuda ukine, te predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno suđenje“.

Nakon što je prvostepenu presudu ispitao u smislu odredbe člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 8/09, 52/10 i 27/14), ovaj sud je odlučio kao u izreci, iz slijedećih razloga:

Prvostepeni sud je odlučujući o zahtjevu tužiteljice u ovom sporu, da se utvrdi da ostavinska imovina iza umrle V. M.1 predstavlja i suvlasništvo tužiteljice od 1/10 (jer je ona zakonski nasljednik umrle), našao da se radi o tužbi hereditatis petitis (nasljedno pravnoj tužbi) i zahtjev je odbio primjenom člana 142 Zakona o nasljeđivanju BiH („Službeni list SR BiH“ broj: 7/80 i 15/80) kod toga da je, kako se radi o zakonskom obliku nasljeđivanja, dužina subjektivnog roka, ograničena objektivnim rokom koji se ne može produžiti a koji je u odnosu na savjesnog držaoca stvari 10 godina, računajući za zakonskog nasljednika od smrti ostavioca, a u odnosu na nesavjesnog držaoca da je rok zastare 20 godina, koji rokovi su protekli kod činjenice da je ostaviteljica V. M.1 umrla 06.12.1986. godine a da je tužbu, kojom je pokrenula ovu parnicu, tužiteljica podnijela 12.10.2011. godine „pa je tužiteljica izgubila pravo da, kao zakonski nasljednik V. M.1, zahtijeva predaju zaostavštine, odnosno 1/10 dijela zaostavštine ostaviteljice“.

Zahtjev tužiteljice da se utvrdi „da je bez pravne valjanosti nagodba zaključena kod Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u predmetu broj 096-0-V-08-000114 dana 19.11.2008. godine“ prvostepeni sud je, prema obrazloženju presude, našao neosnovanim „jer su u konkretnom slučaju učesnici vanparničnog postupka zakonski nasljednici koji su pravosnažnim rješenjem o nasljeđivanju naslijedili imovinu V. M.1, tako da u vrijeme zaključenja sudske nagodbe nisu znali da postoje drugi nasljednici pa nije ispunjen uslov iz člana 1097 Zakona o obligacionim odnosima za utvrđivanje ništavosti nagodbe.

Odluku o troškovima parničnog postupka, sadržanu u II stavu izreke, prvostepeni sud je zasnovao na odredbi člana 119 stav 1 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i Tarifi za rad advokata u RS („Službeni glasnik RS“, broj 45/00).

Tužiteljica, prema uvodu žalbe, prvostepenu presudu pobija „zbog povrede odredaba parničnog postupka“. U obrazloženju žalbe, međutim, tužiteljica nije navela ni koja je odredba važećeg procesnog zakona povrijeđena ni kako je učinjena povreda uticala na zakonitost i pravilnost prvostepene presude a na šta je žaliteljica u žalbi, prema raspravnom načelu na kojem je zasnovan Zakon o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, morala ukazati. Kod takvog stanja stvari ovaj (drugostepeni) sud nije mogao ispitati postoji li koja druga povreda odredaba parničnog postupka osim onih na koje pazi po službenoj dužnosti (stranačka sposobnost i zastupanje).

Kada obrazlaže žalbene razloge pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, zbog kojih takođe pobija prvostepenu presudu, tužiteljica samo ukazuje da je

prvostepeni sud pogrešno primijenio odredbu člana 142 Zakona o nasljeđivanju kada je našao da je pravo tužiteljice na predaju zaostavštine zastarjelo jer je prvo pitanje zastare potraživanja trebalo cijeliti s obzirom na okolnost da je tužiteljica podnijela tužbu u roku od godinu dana od dana saznanja za svoje pravo i držaoca stvari zaostavštine (tužbu je podnijela 12.10.2011. godine a 2011. godine je i saznala za povredu svojih prava i za držaoca zaostavštine) i drugo da kada u stavu 2 člana 142 Zakona o nasljeđivanju nije navedeno da se za zakonske nasljednike rok od 20 godina računa od smrti ostaviočeve, da je zaključak suda da je nastupila zastara, zato što je od smrti ostaviteljice do podnošenja tužbe proteklo 25 godina, pogrešan („rok zastare za nesavjesnog držaoca teče od dana saznanja za pravo i za držaoca stvari zaostavštine“).

Ovaj sud nalazi da tužiteljica navodima žalbe nije dovela u pitanje pravilnost i zakonitost pobijane presude kada je prvostepeni sud našao da je za tužiteljicu nastupila zastarjelost prava na zahtjev za predaju zaostavštine.

Naime, tužiteljica žalbom ne osporava zaključak prvostepenog suda da se u ovom sporu radi o nasljedničkoj tužbi i kada je u postupku prigovoreno pravu tužiteljice zbog zastare zahtijevati predaju zaostavštine onda je prvostepeni sud primjenom člana 142 Zakona o nasljeđivanju, na utvrđene činjenice u postupku, bio dužan ocijeniti osnovanost istaknutog prigovora.

U smislu člana 142 Zakona o nasljeđivanju pravo zahtijevati zaostavštinu, kao nasljednik ostavioca, zastarijeva prema savjesnom držaocu za godinu dana od kada je nasljednik saznao za svoje pravo i za držaoca stvari zaostavštine a nadalje za deset godina računajući za zakonskog nasljednika od smrti ostavioca. Prema stavu 2 ovog člana prema nesavjesnom držaocu ovo pravo zastarijeva za 20 godina.

Pravilan je stav prvostepenog suda da je u smislu navedene odredbe, kako se radi o zakonskom obliku nasljeđivanja, dužina subjektivnog roka ograničena objektivnim rokom koji se ne može produžiti a koji je u odnosu na savjesnog držaoca 10 godina a u odnosu na nesavjesnog držaoca stvari zaostavštine rok zastare je 20 godina, računajući za zakonskog nasljednika (tužiteljicu) od smrti ostaviteljice V. M.1.

Ovo stoga što iako u stavu 2 člana 142 Zakona o nasljeđivanju nije navedeno da se za zakonske nasljednike rok od 20 godina računa od smrti ostavioca to je nesumnjivo tako kod toga da zaostavština lica prelazi po sili zakona na njegove nasljednike u trenutku njegove smrti, kojim momentom se otvara i nasljedstvo na njegovoj imovini, od kog trenutka počinju teći rokovi propisani za zastarjelost pa se, dakle, rokovi zastarjelosti od 10 i 20 godina imaju računati od momenta smrti ostavioca V. M.1. Kako je ostavilac

V. M.1 umrla 06.12.1986. godine a tužiteljica tužbu u ovom sporu podnijela 12.10.2011. godine, ako se uzme i da je za povredu svojih prava (kao nasljednik V. M.1) i za držaoca stvari zaostavštine saznala 2011. godine, prvostepeni sud je donio pravilnu i zakonitu odluku kada je zahtjev tužiteljice odbio zbog nastupanja zastare prava na ostvarivanja zahtjeva tužiteljice jer je i rok od 20 godina protekao (i kada bi se pošlo od pretpostavke da su tuženi nesavjesni držaoci spornih nekretnina) budući da je parnica tužbom pokrenuta 2011. godine.

Kada obrazlaže žalbene razloge zbog kojih pobija odluku o troškovima parničnog postupka (sadržanu u drugom stavu izreke prvostepene presude) tužiteljica u žalbi ukazuje prvo da je prvostepeni sud nije mogao, kod toga da u ovoj pravnoj stvari potražuje samo svoj nasljedni dio, obavezati da solidarno sa B. T. i A. N. snosi troškove parničnog postupka, već eventualno da snosi samo svoj dio troškova, a zatim i da joj nije poznat zahtjev tuženih u pogledu troškova parničnog postupka, obzirom da je isti dostavljen u pismenoj formi i nije analiziran u razlozima presude, a tuženi „vjerovatno nisu niti tražili da se tužitelji solidarno obavežu na naknadu troškova parničnog postupka“.

Po ocjeni ovog suda tužiteljica neosnovano ukazuje da rješenje o troškovima parničnog postupka, sadržano u drugom stavu izreke prvostepene presude, nije pravilno.

Naime, polazeći od toga da su sve do 30.10.2012. godine, kada je doneseno rješenje kojim se tužba B. T. smatra povučenom, kao tužitelji, pored tužiteljice, bili označeni i B. T. i A. N., te da su nakon toga, odnosno do donošenja rješenja 19.11.2015. godine kojim se tužba tužitelja A. N. smatra povučenom, kao tužitelji bili označeni tužiteljica i A. N. i kod toga da je njihov punomoćnik postavio jedinstven tužbeni zahtjev (nije razdvajao zahtjeve posebno za svakog tužitelja), onda je pravilno postupio prvostepeni sud kada je, imajući u vidu zahtjeve za naknadu troškova (troškovnike) koje su tuženi K. D. i Č. T., odnosno P. L., opredijelili na ročištu za glavnu raspravu održanom dana 11.05.2017. godine (tužiteljica neosnovano u žalbi ukazuje da su zahtjevi tuženih za naknadu troškova bili opredijeljeni u pismenoj formi i da joj zbog toga nisu bili poznati), tužiteljicu obavezao prvo da solidarno sa B. T. i A. N. snosi sve parnične troškove tuženih K. D., Č. T. i P. L. koji su nastali do 30.10.2012. godine, a zatim da solidarno sa A. N. snosi sve troškove parničnog postupka koji su gore navedenim tuženima nastali do 19.11.2015. godine.

Sa navedenog valjalo je odlučiti kao u izreci ove presude na osnovu člana 335 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine a kod toga da prvostepena presuda nije donesena ni uz povrede postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Klaić Iljo